

Motion till riksdagen 2023/24:2859

av **Matheus Enholm m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2023/24:93 En tydligare bestämmelse om hets mot folkgrupp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagförslagets effekter ska utvärderas fem år efter respektive lags ikraftträdande och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

I propositionen föreslås att brottsbalkens bestämmelse om hets mot folkgrupp förtydligas, likaså motsvarande bestämmelse i tryckfrihetsförordningen så att det uttryckligen framgår att det är kriminaliserat att förneka, ursäkta eller uppenbart förringa ett brott som utgör eller motsvarar folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelse eller aggressionsbrott enligt ett avgörande som har meddelats av en svensk domstol eller av en erkänd internationell domstol för brott mot folkrätten och som fått laga kraft, om gärningen är ägnad att uppmana till våld mot, hota eller uttrycka missaktning för en sådan grupp eller enskild som avses i bestämmelsen.

Genom de nu föreslagna ändringarna avser regeringen att komplettera svensk rätt så att denna överensstämmer med kraven i rådets rambeslut 2008/913/RIF av den 28 november 2008 om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen. I sak rör det sig således om en de facto inskränkning av yttrandefriheten och förslaget behöver därför bedömas utifrån detta faktum.

Förslaget

Lagstiftaren får göra begränsningar i yttrandefriheten, men bara för ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle (RF 2:21). Därutöver ska begränsningarna vara nödvändiga och proportionerliga. Straffbeläggningen för brottet hets mot folkgrupp anses utgöra en sådan godtagbar inskränkning av yttrandefriheten.

Regeringens förslag har fått kritik från flera remissinstanser och framför allt gör dessa gällande att de föreslagna ändringarna riskerar att medföra oönskade följder. De risker och konsekvenser som remissinstanserna upptar kan sammanfattas enligt följande: Uppsala universitet anser att det på sin höjd kan vara motiverat att kriminalisera grova förnekanden av fakta och att staten bör avstå från att i lag föreskriva vad medborgare ska tycka eller hur historiska händelser ska tolkas. Åklagarmyndigheten anför att det kan vara svårt att avgränsa det straffbara området avseende vilka brott som inte får förnekas.

Enligt Svenska Journalistförbundet, Sveriges Domareförbund och Publicistklubben m.fl. innebär förslaget att det uppstår en risk för att det straffbara området utvidgas. Även om regeringen uttryckt att detta inte är avsikten med ändringarna behöver sådana farhågor tas på allvar.

Som remissinstanserna uppmärksammat riskerar förslaget därmed att hämma diskussioner och samtal om bl.a. folkmord och aggressionsbrott. Lagförslaget väcker även flera frågor om hur lagen ska tillämpas. Det kan bli svårt att avgränsa det straffbara området avseende vilka brott som inte får förnekas och frågan uppkommer om det är de specifika krigsförbrytelseerna som omfattas av eller anges i domar eller de väpnade konflikterna i stort som avses. Lagförslaget torde inte reglera förnekelse av folkmord och andra internationella brott som kan utgöra hets mot folkgrupp när dessa inte har fastställts av en svensk eller av en erkänd internationell domstol.

Den nu föreslagna ändringen riskerar således att gå längre än vad som är nödvändigt och att inte med tillräcklig precision träffa det avsedda området. Frågan är om inskränkning i yttrandefriheten då är motiverad.

Polarisering och antisemitism, framför allt i invandringens spår, har utan tvivel ökat på ett oroande och allvarligt sätt i Sverige under lång tid. Det finns därför ändå skäl att förtydliga nu gällande rätt.

Mot bakgrund av vad som angetts bör riksdagen dock tillkännage som sin mening att lagförslagets effekter ska utvärderas fem år efter respektive lags ikraftträdande för att säkerställa att förändringen inte lett till att de farhågor som remissinstanserna uttryckt besannats.

Matheus Enholm (SD)

Fredrik Lindahl (SD)

Lars Andersson (SD)

Victoria Tiblom (SD)